

Aan: Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente
Brunssum
P.a. Lindeplein 1
6444 AT Brunssum

Brunssum 4 mei 2023

Betreft: Zienswijze regionale woonvisie Parkstad Limburg/Brunssum
Bijlage: -1-
CC: SMO-Raad Brunssum

Geacht College,

De Stichting Seniorenraad Brunssum onderschrijft op hoofdlijnen de beleidsuitgangspunten van de Regionale Woonvisie Parkstad Limburg/Brunssum.

Met name de tekst op pagina 9 spreekt ons aan: "Een kansrijke regio is een regio waar in iedere wijk en dorp, een goede balans is tussen mensen in een kwetsbare positie die ondersteuning nodig hebben (vragers) en mensen die de ruimte hebben die ondersteuning te bieden (draggers)."
De Seniorenraad wil middels haar inzet investeren in die balans.

Buiten kijf is het wonen en de woonsituatie het centrale thema in de nota. De Seniorenraad Brunssum is de mening toegedaan dat "wonen" voor senioren onlosmakelijk verbonden is met de thema's welzijn en zorg. Deze thema's dienen dan ook integraal en elkaar versterkend ter hand worden genomen en op wijkniveau geconcretiseerd te worden.

Woning, omgeving, faciliteiten en voorzieningen dienen op een zodanige wijze ingericht te zijn en vorm gegeven te worden, dat recht gedaan wordt aan de autonomie en burgerschap van de oudere wijkbewoner. Sociale contacten, veiligheid, vrije tijdsbesteding en activiteiten dienen daarbinnen geborgen te worden.

De notitie "Recht doen aan het ouder worden", als bijlage toegevoegd aan het binnenkort aan te vragen subsidieverzoek van de seniorenraad i.o. aan het college van b&w biedt aanknopingspunten hoe een en ander uitgewerkt kan worden.

O.i. is het een invulling van het op pagina 15 vermeld domeinen overstijgend plan dat uitkomst kan bieden voor de herstructureringsopgaven in buurten met verminderde veerkracht. Naast de fysieke aanpak vanuit de domeinen wonen en openbare ruimte, kan in deze buurten de inzet van domeinen zoals veiligheid, zorg, welzijn, of onderwijs nodig zijn voor de gewenste verbetering voor de identiteit van de wijken.

Onze zienswijze die sterk gerelateerd is aan het bovenstaande standpunt richt zich dan ook op die items die hier van invloed op kunnen zijn:

- De flex(ibel te gebruiken) woningen
Gelet op de stikstofcrisis -politiek dreigt een patstelling- waardoor een zware wissel gelegd wordt op de versnelling van nieuwbouw is de

seniorenraad i.o. ook een pleitbezorger van de realisering van flexwoningen. Niet alleen voor statushouders en spoedzoekers, maar ook voor (zorgbehoevende) ouderen.

- De vereniging van woningcorporaties Aedes heeft een handzame brochure “*verplaatsbaar woningen bouwen*” uitgebracht. De brochure start met een introductie op verplaatsbare woningen en mondt uit in een stappenplan.
- Een initiatief dat hierop aansluit betreft het concept “Buurtwonen” van Buurtzorg. Ongeveer vijftien houten huizen worden in de fabriek gemaakt en kunnen kant-en-klaar geleverd worden. Het idee achter Buurtwonen is dat mensen die graag in een buurt wonen daar ook kunnen blijven wonen als ze ouder worden, met ondersteuning van de omgeving. Het gaat om een aantal kleinschalige woningen waardoor het werkbaar blijft voor de buurt.
- In de nota “WONEN IN LIMBURG, bereikbaar voor iedereen! Woondeal Limburg 9 maart 2023 zijn prestatieafspraken vastgelegd tussen Ministerie voor VRO, Provincie Limburg, Limburgse Gemeenten, Waterschap Limburg en Limburgse Woningcorporaties. Hierin wordt landelijk gestreefd naar de realisering van 15.000 flexwoningen per jaar. Parkstad zet zich in om hieraan een bijdrage te leveren van 375 flexwoningen per jaar. Hierbij wordt ingezet op kwalitatief hoogwaardige woningen. Wellicht neemt de realisatie van kwalitatief hoogwaardige flexwoningen de vrees weg van woningcorporaties gelet op de aanmerkelijk kortere exploitatietermijn om samen te werken met zorgpartijen. Zorgpartijen die op hun beurt zich dan wel voor maximaal 10 jaar contractueel kunnen binden.

- **Transformatie**

In de reeds aangehaalde notitie wordt voorgesteld het concept van het woonservicegebied als blauwdruk neer te leggen op de Brunssumse wijken. Te beginnen met een te starten pilot in Brunssum West; respectievelijk Treebeek Zuid.

De lopende transformatie van de gemeente Brunssum van niet levensloopbestendige portieketageflats naar meer hedendaagse woonvormen wordt de komende jaren voortgezet.

In het voorgestane pilot kan door de sloop van de aanwezige portiekflats plaats gemaakt worden voor levensloopbestendige woonvormen voor senioren. Denk daarbij aan nultreden woningen, maar ook aan grondgebonden woningen in de vorm van “hofjes” met voldoende privacy en ruimte voor gezamenlijke initiatieven en ondersteuning.

Het “hofjes-concept” is o.i. ook levensvatbaar elders in Brunssum. Met name de belangstelling van eigenaar bewoners gaat naar deze woonvorm uit.

Daarmee worden o.a. de op pagina 14 voorgestane verhuisbewegingen en doorstroming gestimuleerd.

De met de regiodeal toegenomen bouwambitie van 7.500 wordt door Brunssum bij voorkeur ingevuld met woningen die oudere huishoudens verleidt hun – voor jongeren aantrekkelijke – eengezinswoning te verlaten.

De gedachte dringt zich op met welke woningen en ook noodzakelijke stimuleringsmaatregelen de gemeente de oudere huishoudens denkt te verleiden?

- Wonen met zorg voor ouderen op pagina 17 heeft betrekking op de transformatie van intramuraal naar extramuraal verblijf. In gewone mensentaal; ouderen die nu in aanmerking komen voor een verblijf in een verpleeghuis, dienen met de nodige ondersteuning en geclusterde woonvorm in de eigen omgeving verblijven.
Binnen nu en 20 jaar is -bij ongewijzigd beleid- verdubbeling van de verpleeghuiscapaciteit nodig en dat is haast onbetaalbaar.
D.m.v. de twee WOZO programma's¹ dient het aantal intramurale verpleeghuisplaatsen gelijk te blijven. Groei dient plaats te vinden via vpt² in geclusterde woonvormen.
Een waarschuwing is hier op zijn plaats.
In feite betreft het hier een decentralisatie naar de gemeentes. En het rijk heeft de neiging -eerdere decentralisaties laten dat zien- om dit gepaard te laten gaan met een fikse bezuiniging. In het verlengde hiervan; de thuiszorg en wijkverpleging staan zwaar onder druk. De uitkomst ervan is dat de zorg grotendeels neerkomt op de schouders van de mantelzorg. En onder die druk zal de mantelzorg bezwijken met alle gevolgen van dien.
Gemeente hoed u hiervoor!
- Voor de geschetste gedifferentieerde aanpak voor stad en platteland en de uitwerking in woonzorg visies wil de seniorenraad in een later stadium bijdragen d.m.v. de reeds aangehaalde notitie "Recht doen aan het ouder worden"
Relevant hier is de vermelding van de in deze notitie opgenomen woonservicegebieden die uitgewerkt worden voor stad en platteland.
- Het verheugd de Seniorenraad dat tijdens de informatiebijeenkomst d.d. 18-04-2023 bleek dat het onderhavige visiedocument niet los te zien is van de nog op te stellen woonzorgvisie. Het was volgens de gemeente verstandig geweest, als beide visies integraal opgesteld zouden worden. De Seniorenraad kan deze invalshoek volledig onderschrijven, zoals verwoord in de derde alinea van deze zienswijze.
- Ten slotte;
Visies dienen uiteraard d.m.v. doelen en middelen geconcretiseerd en operationeel gemaakt te worden.
Daarbij zijn omgevingsfactoren van invloed op het al of niet realiseren ervan. Omgevingsfactoren die je wel/niet of maar voor een deel in de hand hebt.
 - De dreigende patstelling t.a.v. de stikstofproblematiek kan de versnellingsopgave van het bouwprogramma verlammen;

¹ Het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) van het ministerie van VWS
Het programma Wonen en Zorg voor Ouderen (WOZO) van het ministerie van VRO

² Volledig Pakket thuis

- Door de tekorten in de zorgwereld en de alsmaar toenemende werkdruk in de zorg -in de meest brede betekenis- gaat ten koste van de kwaliteit en de voorgestane samenwerking met partijen;
- Uiteindelijk zijn het de zorgbehoeftige burgers en hun partners/kinderen/ouders die hier het slachtoffer van worden
- De overlast in vooral wat dan eufemistisch “veerkracht in corporatiewijken zal alleen maar toenemen.
- Worden naast de extramuralisering van zorg en geschikte woningen met begeleiding voor bijzondere doelgroepen ook voldoende middelen gedecentraliseerd?
- Veelzeggend en verhelderend -en wij zien er een bevestiging in van onze benadering- is het artikel TWEEGESPREK³:

Aan de vooravond van nieuwe wijkaanpak

‘Kopieergedrag kenmerkend voor overgang naar verzorgingsstad’

Een interview met o.a. Jeroen Frissen van Circusvis, het onderzoeksbureau dat de procesbegeleiding ter hand heeft genomen van deze woonvisie.

Enkele zinsneden;

- het chronische gebrek aan tijd en geld onder professionals en de organisaties waar ze voor werken. Of je nu kijkt naar zorg, welzijn of politie: ze hebben allemaal weinig middelen en veel te veel te doen.”
- Armoede, zo laat veel onderzoek zien, maakt dat mensen objectief gezien slechtere beslissingen nemen en daardoor minder in staat zijn om hun eigen problemen goed ter hand te nemen. Diezelfde psychologie van de schaarste is terug te zien bij de organisaties en professionals die geacht worden die arme mensen te helpen. “Het is opvallend hoe veel invloed schaarste heeft, juist ook bij organisaties.
- Een andere consequentie van het chronische gebrek aan tijd en middelen is dat de zo gehoopte bredere domein overstijgende aanpak geen kans krijgt om zich te ontwikkelen.
- Kijk ook weer meer naar experts, juist ook met het oog op wat er in het verleden mis of goed is gegaan.

Met name deze laatste bullet is een bevestiging van het onder de aandacht brengen van de woonservicegebieden in de hierboven aangehaalde notitie “Recht doen aan het ouder worden”

Met vriendelijke groet en in afwachting van uw reactie,
Namens de Stichting Seniorenraad Brunssum
Max van Haaften, secretaris.

Adres secretariaat
Taelmanshof 11
6443 BD Brunssum
Tel. 06 37 17 92 72
haaftenvan1@kpnmail.nl

³ Zie bijlage